

AVRUPA BİRLİĞİNE GİRİŞ SÜRECİNDE TÜRKİYE İLE AVRUPA BİRLİĞİ ÜYE ÜLKELERİN YONGA LEVHA DIŞ TİCARETİ

İlker AKYÜZ

KTÜ Orman Fakültesi Orman Endüstri Mühendisliği Bölümü, 61080 TRABZON

Geliş Tarihi: 10.08.2004

Özet: Dünya genelinde oluşturulan ekonomik birlikteliklerin en önemlilerinden olan Avrupa Birliği (AB)'ye giriş sürecinde olan Türkiye, bu amaç doğrultusunda gerekli reformları yapmaktadır. AB'ne üye ve aday olan ülkelerin birlik içerisindeki ekonomik güçlerini sanayi yapıları gösterecektir. Türkiye'nin ekonomik yapılanmasında Orman Ürünleri Sanayi önemli bir paya sahiptir.

Bu çalışmada orman ürünleri sanayi içinde büyük bir pay sahibi olan yonga levha alt sektörünün yıllara bağlı olarak AB üye ülkeleri ve Türkiye'ye ait üretim, ihracat, ithalat miktar ve değerleri karşılaştırmalı olarak verilmiş, Türkiye'nin yonga levha ürünü için dış ticaretteki yeri belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma sonucunda Türkiye'nin yonga levha üretiminde AB üye ülkeler içinde 9. sırada yer aldığı belirlenirken, ihracat, ithalatta son sıralarda yer aldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Yonga Levha, Üretim, İhracat, İthalat

FOREIGN TRADE OF PARTICLEBOARD IN TURKEY AND MEMBER COUNTRIES OF EUROPEAN UNION WHILE THE MEMBERSHIP OF TURKEY IN PROGRESS

Abstract: Turkey is making required reforms for entering The European Union that is one of the most important economical unions worldwide. The economical powers of member countries and other countries their memberships are in progress in this union are dependent on their industrial structures. Forest products industry has an important role in economical structure of Turkey.

In this study; production, export and import quantity and values in particleboard sub-sector which has a great portion in forest products industry in Turkey and member countries of European Union were given comparatively as a function of years. Then, it was tried to reveal the situation of Turkey in foreign trade of particleboard.

As a result, it was determined that Turkey took place in ninth place in production and the last places in import and export of particleboard when compared to the member countries of European Union.

Key Words: European Union, Particleboard, Production, Export, Import.

1. GİRİŞ

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkiler Avrupa Topluluğu (AT) ile 12 Eylül 1963 tarihinde imzalanan Ankara Antlaşmasının temel oluşturduğu ortaklık rejimi çerçevesinde gelişmektedir. 10 Ocak 1996 tarihinde Türkiye ile AT arasında gümrük birliğinin tesis edilmesiyle birlikte, söz konusu ortaklık ilişkisi son dönemine girmiş bulunmaktadır. Ankara Antlaşmasının 28. maddesinde de açıkça ifade edildiği gibi AB'ye üye olma hedefini de kapsayan bu ilişki, AB'nin genişleme sürecine girmesi ve Helsinki Zirvesinde Türkiye'nin adaylığının kabul edilmesiyle yeni boyutlar kazanmıştır. 10.11 Aralık 1999 tarihinde gerçekleştirilen Helsinki Zirvesinde, Türkiye, diğer aday ülkelerle eşit şartlarda Avrupa Birliğine aday ülke olarak kabul edilmiştir. Zirve metninde, Türkiye'nin diğer aday ülkelere uygulanan kriterler çerçevesinde aday ülke olduğunun ilan edilmesinin yanı sıra, Türkiye'nin üyeliği için gerekli olan reformların gerçekleştirilmesine yönelik olarak bir Katılım Öncesi Strateji geliştirileceği belirtilmiştir (1).

12-13 Aralık 2003 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen AB Zirvesi'nde Genişleme konusuna ilişkin olarak Çek Cumhuriyeti, Estonya, Kıbrıs Rum Kesimi, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Slovenya ve Slovakya 1 Mayıs 2004 tarihinde Birliğe tam üye olmuştur.

Dünyada özelleştirmelerin yaygınlaşması ve mukayeseli üstünlük ilkelerinin ön plana çıkmasıyla Orman Ürünleri Sanayi Sektörü emek-yoğun işletmecilikten hızla sermaye, teknoloji-yoğun işletmecilik anlayışına yönelmeye başlamış, birikimleri değerlendirmek için örgütlenme çalışmalarına ve özel ormanların yaygınlaştırılmasına ağırlık verilmiştir. (2). Bu çalışmada AB'ye üyelik aşamasındaki Türkiye, Avrupa Birliği üye ülkeleri ve eni üye olacak Avrupa ülkelerinin orman ürünleri sanayi içerisinde büyük bir pay sahibi olan yonga levha ürününün yıllara bağlı üretim, ihracat, ithalat ve dış ticaret analizleri yapılarak, ülkemizin Avrupa Birliğine giriş süreci sırasında potansiyel durum analizi yapılmıştır.

2. YONGA LEVHALARIN TANIMI

Yonga levha genellikle odun hammaddesinden elde olunan yonga veya küçük parçacıkların sentetik bir reçine yada uygun bir yapıştırıcı yardımı ile ısı, ve basınç altında geniş ve büyük yüzeyli levhalar haline getirilmesi ile oluşan ve gerek bina yapımında gerekse mobilyacılıkta kullanılan bir malzemedir.

Yonga levha endüstrisinin Türkiye'deki ilk kuruluşu 1955 yılına rastlamaktadır. Bu malzemenin ilk defa üretilmesi ise çok eski yıllara dayanakla beraber özellikle II. Dünya Savaşından sonra şehirlerin yeniden imarında büyük boyutlarda keresteye ve bu meyanda stabil bir ağaç malzemeye duyulan acil ihtiyaçtan dolayı üretimi orta Avrupa ülkelerinde özellikle Almanya'da hız kazanmıştır. Daha sonraları bu endüstri, bir taraftan orman ve kereste endüstrisi artıklarını kullanılma imkanı yaratırken diğer taraftan ormanları ıslah ederek ince çaplı materyale rasyonel bir kullanım alanı sağlamıştır. Böylece bir çok dünya ülkeleri gittikçe artan bir hızla yonga levha üretimine başlamışlardır (3).

Yonga levhalar ucuzlukları ve biçim değiştirmemeleri nedeni ile bugün büyük ölçüde masif ağaç ve kontrtablanın yerini almış gibidir. Bunlar her türlü mobilya, kaplamalı kapı, tavan, lambri gibi dekorasyon işleri; mağaza, gazino, tiyatro ve sinema salonları dekorasyonu; gemi otobüs ve prefabrik ev yapımında ve benzeri yerlerde başarı ile kullanılmaktadır (4).

Ağaç levha endüstrisinde en büyük üretim paylarından biri yonga levhaya aittir. Buna karşılık kontrplak ve kontrtabla üretimi azalmaktadır. Yonga levha, üretim giderlerinin daha düşük olması nedeni ile lif levhaya göre avantajlı durumdadır. Ancak, kuru yöntemle ve yonga levha teknolojisine benzer teknoloji ile üretilen orta yoğunluktaki lif levhaların (MDF) üretimi hızlı bir artış göstermektedir. Birçok kullanım yeri için yeterli fiziksel ve mekanik özelliklere sahip olması, istenilen kalınlıkta üretilebilir olması, homojen bir yapıya sahip olması, çivi, vida ve tutkalla birleştirilebilmesi ve mantar ve böceklerle dayanıklı levhalar olması yonga levhaların üstün özelliklerindendir (5).

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmada Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) İstatistik veri tabanından alınan yonga levha sanayi sektörünün 1997-2002 yılları arasındaki üretim, ihracat, ithalat miktarları ve bu yıllara ait dış ticaret analizleri AB'ne tam üye ülkeler, Türkiye ve Mayıs 2004 'de tam üye olan 10 yeni ülke için incelenerek, Türkiye'nin yonga levha ürünü için potansiyel durumu ortaya konulmuştur.

Çalışma SPSS VE Excel bilgisayara programlarıyla değerlendirilerek tablo, yüzde değerleri ve grafikler halinde sunulmuştur.

4. BULGULAR

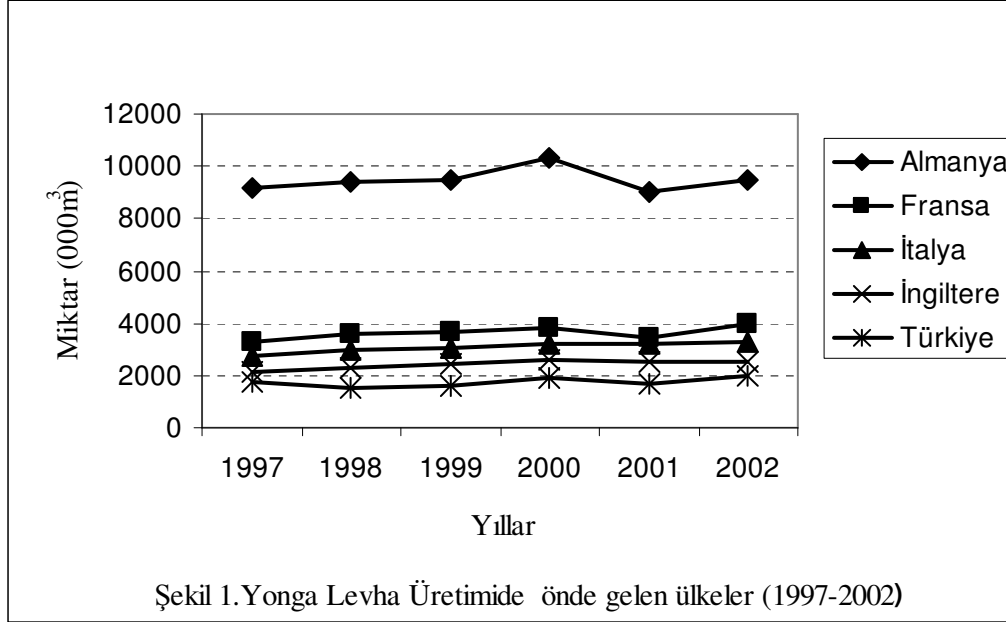
Yapılan araştırma sonucunda 1997-2002 yıllarını kapsayan 6 yıllık dönemden elde edilen Avrupa Birliği üye ülkeleri ve Türkiye'nin yonga levha üretim miktarları Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Avrupa Birliği üye ülkelerinin ve Türkiye'nin yonga levha üretim miktarları
(1997-2002)

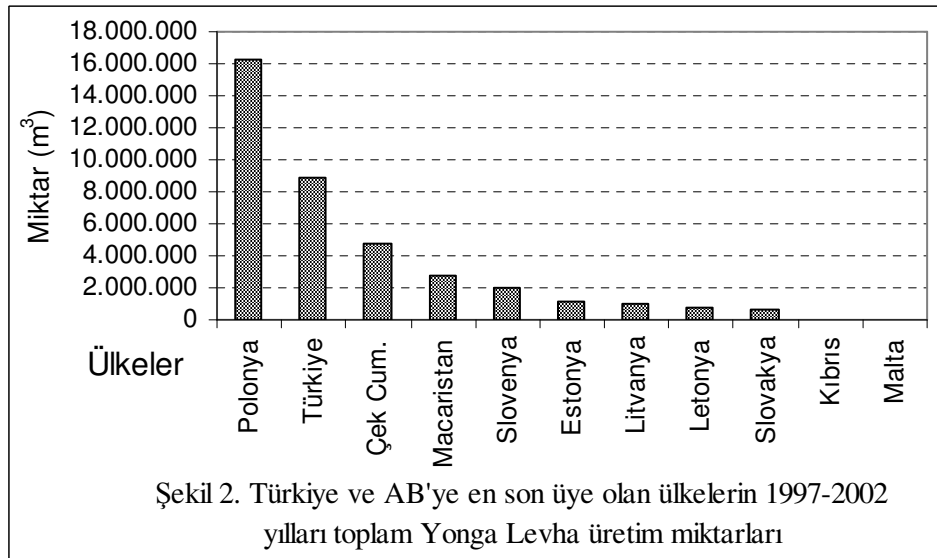
Avrupa Birliği üye ülkeler ve Türkiye'nin Yonga Levha üretim miktarları (m ³)												
Yıllar	1997		1998		1999		2000		2001		2002	
Ülkeler	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%
Avusturya	1.771.000	5.7	1.700.000	5.4	1.680.000	5.1	1.970.000	5.6	2.130.000	6.2	2.380.000	6.7
Bel-Lüks	2.565.000	8.3	2.632.000	8.3	2.737.000	8.3	2.600.000	7.3	2.400.000	7.0	2.480.000	6.9
Danimarka	320.000	1.0	283.000	0.9	324.000	0.9	395.000	1.2	360.000	1.0	360.000	1.0
Finlandiya	475.000	1.5	455.000	1.4	439.000	1.4	460.000	1.3	430.000	1.3	410.000	1.1
Fransa	3.275.000	12.1	3.582.000	11.3	3.687.000	11.3	3.814.000	10.8	3.432.000	10.2	4.007.000	11.2
Almanya	9.152.000	29.6	9.375.000	29.4	9.491.000	28.9	10.341.000	29.1	9.012.000	26.7	9.507.000	26.5
Yunanistan	257.000	0.8	268.000	0.9	283.000	0.9	400.000	1.2	400.000	1.2	593.920	1.7
İrlanda	200.000	0.6	320.000	1.1	390.000	1.1	340.000	0.9	333.000	0.9	333.000	0.9
İtalya	2.750.000	8.7	2.950.000	9.4	3.070.000	9.4	3.200.000	8.9	3.240.000	9.7	3.300.000	9.1
Hollanda	44.000	0.1	37.000	0.1	38.700	0.1	39.000	0.1	-		-	
Portekiz	695.000	2.1	722.000	2.4	719.000	2.1	722.000	2.0	700.000	2.1	736.000	2.0
İspanya	1.970.000	6.4	1.880.000	5.9	2.203.000	6.8	3.033.000	8.6	3.268.000	9.8	3.450.000	9.5
İsveç	612.000	1.8	650.000	2.0	618.000	1.8	640.000	1.8	584.000	1.8	564.000	1.6
İngiltere	2.175.000	7.1	2.286.000	7.1	2.439.000	7.5	2.570.000	7.2	2.498.000	7.4	2.498.000	6.8
Ara Toplam	26.261.000	85.8	27.140.000	85.1	28.118.700	85.7	30.524.000	85.7	28.787.000	85.1	30.618.920	85.0
TÜRKİYE	1.728.000	5.3	1.525.000	4.5	1.643.000	4.7	1.884.000	5.0	1.659.000	4.6	1.999.000	5.2
1 Mayıs 2004 yılında AB'ye yeni üye olan ülkelerin Yonga Levha Üretim miktarları (m ³)												
Yıllar	1997		1998		1999		2000		2001		2002	
Ülkeler	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%	Miktar(m ³)	%
Kıbrıs	18.300	0.1	17.400	0.1	18.000	0.1	8.500	0.1	-	-	-	-
Çek Cum.	737.000	2.5	940.000	2.9	700.000	2.1	720.000	2.0	820.000	2.4	874.000	2.5
Estonya	179.000	0.5	177.000	0.5	169.000	0.6	175.800	0.5	185.900	0.5	187.200	0.5
Macaristan	429.000	1.4	440.000	1.4	457.200	1.4	483.600	1.4	485.000	1.5	485.000	1.4
Letonya	149.000	0.4	152.000	0.4	129.000	0.4	102.000	0.2	109.300	0.3	105.000	0.2
Litvanya	170.000	0.5	159.100	0.4	101.200	0.4	170.300	0.4	195.200	0.5	189.400	0.5
Polonya	2.118.000	6.9	2.474.000	7.8	2.616.000	7.8	3.031.000	8.7	2.937.000	8.7	3.052.000	8.6
Slovakya	221.000	0.8	220.000	0.6	220.000	0.7	-		-		-	0.3
Slovenya	351.000	1.1	268.000	0.8	251.000	0.8	389.000	1.0	364.000	1.0	366.000	1.0
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ara Toplam	4.372.300	14.2	4.847.500	14.9	4.661.400	14.3	5.080.200	14.3	5.096.400	14.9	5.258.600	15.0
G.Toplam	30.633.300	100	31.987.500	100	32.780.100	100	35.604.200	100	33.883.400	100	35.877.520	100

Tablo 1'den de görüldüğü gibi araştırma kapsamında yer alan 6 yıllık dönem içinde AB topluluk üyesi ülkelerin toplam yonga levha üretim miktarı 200.716.020 m³ tür. AB en fazla üretimi sırasıyla toplam 35.877.520 m³ ile 2002, 35.604.200m³ ile 2000 yılında gerçekleştirmiştir. En düşük üretim ise 1997 yılında 30.633.300m³ 'tür. Üye ülkelerden Almanya yonga levha üretici ülke olarak yıllara göre dağılımdan en yüksek payı almaktadır. 6 yıllık ortalamalar sonucunda Almanya %28.3'lik bir payla üretimde ilk sırada yer almaktadır. Bu ülkeyi yine ortalama değerlerde sırasıyla %11.1 ile Fransa, %9.2 ile İtalya, %7.8 ile İspanya ve %7.2 ile İngiltere'nin izlediği görülmektedir. Türkiye AB üye ülkeler içinde 6 yıllık dönemde %4.8 ortalama ile 8. sırada yer almaktadır. 1997-2002 yılları arasında Yonga levha üretiminde Türkiye en yüksek üretim miktarına 2002 yılında 1.999.000m³'lük miktarla ulaşırken, en düşük üretim 1998 yılında 1.525.000m³ ile gerçekleşmiştir. Türkiye 1998 yılında bir önceki yıla göre %8.8'lik daha az bir üretim

gerçekleştirse de, 1999 yılında %7.7'lik, 2000 yılında %14.6'lık, 2002 yılında ise bir önceki yıla göre %20.4'lük artışta üretim gerçekleştirmiştir. 1 Mayıs 2004 de üye olan ülkeler içinde yonga levha üretiminde Polonya'nın %8.05 ortalama ile üretimde birlik içinde 4. sırada olduğu görülmektedir.

Şekil 1 ve 2'de görüldüğü gibi üretimde Almanya, Fransa, İtalya önde gelen ülke konumundadır.

Tablo 2. Avrupa Birliği üye ülkelerinin ve Türkiye'nin yonga levha ihracat miktarları
(1997-2002) (m³)

Ülkeler	Yıllar						1997-2002 ortalaması	
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Miktar	%
Avusturya	1.025.000	1.134.000	1.204.000	1.234.000	1.566.000	1.726.590	1.314.931	13.4
Bel – Lux	1.941.500	1.930.000	2.065.300	2.174.700	1.931.190	2.081.500	2.020.698	20.6
Danimarka	50.000	58.000	105.000	108.000	18.000	18.000	59.500	0.6
Finlandiya	224.000	238.000	196.000	184.500	217.994	219.100	213.265	2.1
Fransa	999.000	1.205.800	1.251.900	1.296.600	1.255.467	1.371.750	1.230.086	12.5
Almanya	1.245.000	1.296.000	1.544.000	1.669.000	1.982.000	2.341.000	1.679.500	17.2
Yunanistan	26.000	18.000	46.000	62.000	69.160	83.000	50.693	0.5
İrlanda	32.000	30.000	92.000	210.000	138.250	229.330	121.930	1.2
İtalya	91.000	128.000	158.000	202.000	408.000	455.000	240.333	2.5
Hollanda	136.000	162.000	121.000	114.300	81.000	81.000	115.883	1.1
Portekiz	363.000	369.200	430.000	360.400	285.520	320.000	354.686	3.6
İspanya	204.500	248.700	247.000	242.381	289.690	334.740	261.168	2.7
İsveç	133.000	147.000	179.000	354.000	103.000	115.000	171.833	1.8
İngiltere	254.000	255.000	198.000	204.400	217.000	219.050	224.575	2.3
Ara Toplam	6.724.000	7.219.700	7.837.200	8.416.281	8.562.271	9.595.060	8.059.085	82.1
Kıbrıs	500	500	750	24	79	79	322	0.1
Çek Cum.	381.000	405.000	421.000	398.000	482.000	502.000	431.500	4.5
Estonya	118.000	125.000	140.008	192.884	159.638	152.000	147.921	1.6
Macaristan	143.000	191.800	170.700	229.800	261.000	287.000	213.883	2.2
Letonya	115.000	124.000	109.000	78.718	80.812	80.019	97.924	0.9
Litvanya	137.000	103.800	77.825	133.124	150.000	111.000	118.791	1.2
Polonya	128.900	314.700	579.800	651.300	729.000	728.600	522.050	5.4
Slovakya	57.000	93.200	72.000	132.000	185.000	163.000	117.033	1.1
Slovenya	81.000	104.900	89.186	105.274	96.168	97.883	95.735	0.9
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-
Ara Toplam	1.161.400	1.462.900	1.660.269	1.921.124	2.143.697	2.121.581	1.745.161	17.9
G.Toplam	7.885.400	8.682.600	9.497.469	10.337.405	10.705.968	11.716.641	9.804.246	100
Türkiye	51.000	30.000	31.000	27.000	64.000	99.000	50.333	0.4

AB üye ülkeleri ve Türkiye'nin 1997-2002 yılları arasındaki yonga levha ihracat miktarları Tablo'da gösterilmiştir. AB üye ülkelerinin 6 yılda toplam ihracat miktarı 58.825.483m³ tür. 1997-2002 yılları arasında ülkelerin ihracat miktarlarının ortalamaları alındığında AB'ye üye ülkeler içinde yonga levha üretiminde orta sıralarda yer alan Belçika-Lüksemburg ülkelerinin %20.6 ile en yüksek pay ile ihracatta önde oldukları görülmektedir. Bu ülkeleri Avrupa ve dünyada yonga levha üretiminde önde gelen Almanya %17.2 ortalama ile takip etmektedir. Avusturya %13.4, Fransa %12.5, Polonya %5.4 ortalama pay ile diğer önemli ihracatçı ülkelerdir. Türkiye tüm AB üye ülkeler içinde ihracatta ortalama %0.4'lük düşük bir payla son sıralarda yer almaktadır. Ülkemiz sadece 1 Mayıs 2004 tarihinde birliğe tam üye olan Kıbrıs Rum Kesimi'nden ihracatta daha iyi durumdayken, yonga levha ihracatında diğer bütün ülkelere göre daha az miktarda ihracat gerçekleştirmiştir.

Tablo3. Avrupa Birliği üye ülkelerinin ve Türkiye'nin yonga levha ihracatı değerleri (1997-2002) (000\$).

Ülkeler	Yıllar						1997-2002 ortalaması	
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Miktar	%
Avusturya	298.949	320.714	295.892	303.675	316.945	349.196	314.228	14.3
Bel – Lux	364.881	417.299	386.250	382.327	329.009	345.248	370.835	16.9
Danimarka	32.722	31.936	27.523	16.852	9.254	9.799	21.347	0.9
Finlandiya	44.742	43.128	34.546	33.011	35.280	37.379	38.014	1.7
Fransa	279.649	296.279	283.595	251.714	226.687	231.247	261.528	11.9
Almanya	490.686	511.926	489.535	470.799	473.757	508.971	490.945	22.5
Yunanistan	11.593	11.143	11.205	12.826	14.336	17.867	13.161	0.6
İrlanda	19.825	81.545	81.545	32.097	21.703	32.207	44.820	2.0
İtalya	66.159	119.000	58.680	69.962	86.033	84.156	80.665	3.7
Hollanda	51.621	34.612	32.640	21.279	17.133	18.088	29.228	1.3
Portekiz	80.826	67.545	54.836	53.179	38.478	44.579	56.573	2.5
İspanya	53.452	61.593	45.268	52.974	59.156	72.166	57.434	2.7
İsveç	67.977	222.981	178.327	48.780	45.366	15.586	96.502	4.5
İngiltere	77.135	62.231	62.841	43.563	43.149	44.344	55.543	2.6
Ara Toplam	1.940.217	2.281.932	2.042.683	1.793.038	1.716.286	1.810.833	1.930.831	88.1
Kıbrıs	84	-	-	5	26	26	23	0.1
Çek Cum.	53.274	55.242	40.152	40.779	55.502	62.189	51.189	2.4
Estonya	14.891	17.360	17.571	20.206	20.889	18.067	18.164	0.9
Macaristan	26.027	35.616	30.057	34.930	42.703	47.691	36.170	1.7
Letonya	15.856	16.303	10.469	7.989	9.172	8.562	11.391	0.5
Litvanya	16.853	11.978	6.893	12.310	15.499	12.637	12.695	0.5
Polonya	43.100	76.700	110.900	123.700	123.500	123.900	100.300	4.4
Slovakya	8.245	13.200	7.566	14.525	25.962	24.713	15.701	0.8
Slovenya	12.633	16.224	13.298	13.066	12.381	13.549	13.525	0.6
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-
Ara Toplam	190.963	242.623	236.906	267.510	305.634	311.334	259.162	11.9
G.Toplam	2.131.180	2.524.555	2.279.589	2.060.548	2.021.920	2.122.167	2.189.993	100
Türkiye	6.348	6.506	7.144	7.497	15.964	16.337	9.966	0.4

AB topluluğunun 1997-2002 yılları arasındaki yonga levha ihracatından aldıkları değer payları Tablo da verilmiştir. Topluluk bu dönemde toplam 15 milyar 329 milyon 952 bin dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Ortalamalara bakıldığında bu miktardan en fazla payı alan ülkeler %22.5 ile Almanya, %16.9 ile Belçika- Lüksemburg, %14.3 ile Avusturya, %11.9 ile Fransa'dır. Bu ülkeler toplam olarak AB içindeki 25 ülke içinde %65.6 paya sahiptir. Türkiye %0.4'lük bir pay ile yine değer bazında da son sıralarda yer almaktadır. İhracatta her yıl artan bir eğri izleyen ülkemiz en yüksek değere 2002 yılında 16.337 milyon dolarlık ihracatla ulaşmıştır 6 yıllık toplam değerlere bakıldığında Türkiye bu dönem içinde 59 milyon 796 bin\$'lık ihracat yapmıştır. AB'ye son üye olan ülkeler içinde Polonya'nın %4.4'lük ortalama değer ile (yıllık ortalama 100 milyon\$) göze çarptığı görülmektedir.

Tablo 4. Avrupa Birliği üye ülkelerinin ve Türkiye'nin yonga levha ithalat miktarları
(1997-2002) (m³)

Ülkeler	Yıllar						1997-2002 ortalaması	
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Miktar	%
Avusturya	179.000	218.000	320.000	332.000	284.000	215.990	258.165	3.1
Bel – Lux	199.600	276.400	284.000	334.010	299.650	283.220	279.480	3.4
Danimarka	400.200	531.000	491.000	527.000	574.000	574.000	516.200	6.3
Finlandiya	35.000	29.400	39.000	50.000	55.894	61.150	45.074	0.5
Fransa	613.200	668.700	655.700	705.196	704.631	634.690	663.686	8.2
Almanya	1.630.000	1.794.000	1.522.000	1.594.000	1.518.000	1.321.000	1.563.166	19.1
Yunanistan	64.700	122.605	155.492	79.430	67.380	24.000	85.601	1.0
İrlanda	54.000	54.000	60.200	72.400	77.470	51.860	61.655	0.8
İtalya	644.000	642.000	507.000	583.000	556.000	599.000	588.500	7.2
Hollanda	726.000	719.900	747.000	677.000	676.000	929.000	745.816	9.2
Portekiz	42.000	46.700	60.000	88.588	78.326	75.000	65.102	0.8
İspanya	446.000	723.000	941.500	431.020	427.600	348.400	552.920	6.8
İsveç	291.000	303.000	321.000	338.000	411.000	342.000	334.333	4.0
İngiltere	1.119.000	1.153.100	1.063.000	1.164.000	1.264.000	1.740.000	1.250.516	15.2
Ara Toplam	6.443.700	7.281.805	7.166.892	6.975.644	6.993.951	7.199.310	7.010.217	85.6
Kıbrıs	41.300	23.000	22.850	41.020	46.273	46.273	36.786	0.4
Çek Cum.	91.000	92.000	199.000	220.000	247.000	256.000	184.166	2.3
Estonya	32.300	44.000	72.581	43.430	26.215	26.000	40.754	0.4
Macaristan	53.600	128.800	113.900	185.200	226.000	348.000	175.916	2.1
Letonya	10.000	14.000	14.000	22.700	25.864	36.786	20.558	0.3
Litvanya	41.700	52.400	57.501	63.444	78.800	100.000	65.640	0.8
Polonya	470.800	456.000	226.500	356.300	494.200	553.900	426.283	5.3
Slovakya	93.300	135.300	155.000	148.000	185.000	123.000	139.933	1.8
Slovenya	44.000	56.300	76.855	70.631	85.615	99.038	72.073	0.9
Malta	14.300	8.100	6.750	6.750	22.196	19.353	12.908	0.1
Ara Toplam	892.300	1.009.900	944.937	1.157.475	1.437.163	1.608.350	1.175.020	14.4
G.Toplam	7.336.000	8.291.705	8.111.829	8.133.119	8.431.114	8.807.660	8.185.237	100
Türkiye	25.000	19.000	14.000	219.000	33.000	77.000	64.500	0.7

AB üye ülkelerinin yonga levha ithalat miktarları yıllara bağlı olarak Tablo'da verilmiştir. 1997-2002 yılları AB toplam 49.111.427 m³ ithalat gerçekleştirmiştir. 1997-2002 yılları arasındaki ortalama göre AB içinde en fazla ithalat payı 1.563.166 m³ ortalama (%19.1) ile Almanya'ya ait olurken bu ülkeyi sırasıyla 745.716 m³ (%9.2) ortalama ile Hollanda, 663.686 m³ (%8.2) ile Fransa, 588.500 m³ (%7.2) ile İtalya takip etmektedir. 1 Mayıs 2004 yılında tam üye olan on yeni ülke içinde ihracatta önde olan Polonya ithalatı da ortalama 426.283 m³ (%5.3) ile AB içinde önemli bir yere sahip olmaktadır. Türkiye ihracatta olduğu gibi ithalatı da düşük seviyelerde kalmaktadır. 1997-2002 yılları ortalamasına göre Türkiye'nin ithalat miktarı 64.500 m³ olmaktadır.

Tablo 5. Avrupa Birliği üye ülkelerinin ve Türkiye'nin yonga levha ithalatı değerleri (1997-2002)(000\$)

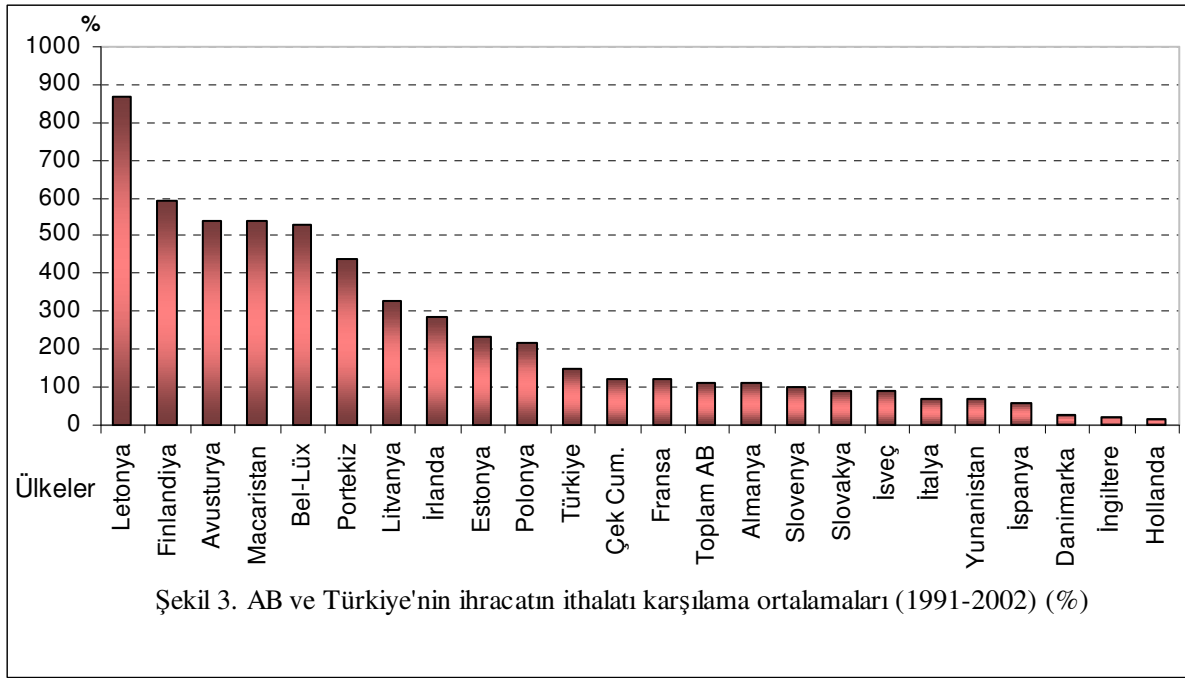
Ülkeler	Yıllar						1997-2002 ortalaması	
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Miktar	%
Avusturya	64.884	66.780	80.848	68.993	54.386	47.956	63.974	3.5
Bel – Lux	52.871	128.747	137.964	79.318	66.189	63.742	88.138	4.9
Danimarka	88.834	95.657	92.317	86.366	87.135	92.260	90.428	5.0
Finlandiya	5.166	8.697	10.655	13.050	14.529	15.020	11.186	0.6
Fransa	167.337	215.008	186.862	168.631	164.500	141.980	174.053	9.7
Almanya	404.393	406.543	344.904	341.136	277.539	234.078	334.765	18.7
Yunanistan	21.996	21.300	21.236	18.928	15.570	5.782	17.468	0.9
İrlanda	22.196	22.196	12.857	17.252	17.900	18.395	18.466	1.0
İtalya	132.054	132.000	86.392	85.454	84.375	86.993	101.211	5.7
Hollanda	197.515	184.442	186.588	166.703	147.769	228.755	185.295	10.4
Portekiz	15.332	13.435	15.820	17.770	13.271	11.581	14.534	0.8
İspanya	71.643	224.508	278.088	102.709	98.806	84.996	143.458	7.9
İsveç	74.469	78.542	81.326	77.259	83.128	68.022	77.124	4.3
İngiltere	245.719	258.158	254.218	254.266	267.281	388.680	278.053	15.5
Ara Toplam	1.564.409	1.856.013	1.790.075	1.497.835	1.392.378	1.488.240	1.598.158	88.9
Kıbrıs	8.332	1.310	1.310	6.329	6.909	6.909	5.183	0.2
Çek Cum.	31.127	33.170	38.174	38.214	36.361	43.648	36.782	2.1
Estonya	7.943	9.501	7.737	7.545	6.899	6.545	7.695	0.5
Macaristan	1.569	26.760	23.257	34.678	36.780	56.234	29.879	1.8
Letonya	3.094	4.032	4.000	4.976	6.374	8.429	5.150	0.2
Litvanya	12.871	14.657	11.758	11.561	13.218	17.021	13.514	0.8
Polonya	81.300	73.100	41.000	45.800	60.200	65.800	61.200	3.5
Slovakya	13.318	14.221	13.021	14.246	26.903	21.902	17.268	0.9
Slovenya	13.252	16.507	18.550	15.407	16.586	19.109	16.568	0.9
Malta	5.044	5.010	4.420	4.420	4.040	3.522	4.409	0.2
Ara Toplam	177.850	198.268	163.227	183.176	214.270	249.119	197.652	11.1
G.Toplam	1.742.259	2.054.281	1.953.302	1.681.011	1.606.648	1.737.359	1.795.810	
Türkiye	4.902	7.970	5.377	22.541	7.591	12.180	10.093	0.5

AB ülkelerinin ve Türkiye'nin yonga levha ithalatı değer miktarları Tablo'da verilmiştir. Araştırma kapsamında yer alan 1997-2002 yılları arasında AB topluluğunun toplam yonga levha ithalat değer miktarı 10.774.860 \$'dır. Bu miktarın yıllara göre ortalama %88.9'u tabloda yer alan ilk onbeş ülke tarafından, %11.1'i 1 Mayıs 2004'de tam üye olan on yeni ülke tarafından karşılanmaktadır. İthalatta değer bazında en yüksek payları sırasıyla Almanya, İngiltere ve Hollanda almaktadır. Türkiye değer bazında 12.180 milyon \$ ile en yüksek alımı 2002de gerçekleştirirken, en düşük ithalat değeri 4.902 milyon\$ ile 1997 yılında ortaya çıkmıştır.

Tablo 6. AB'ne üye ülkeler ve Türkiye'nin yonga levha ürünü değer bazında ihracatın
ithalatı karşılama % miktarları (1991-2002)

Ülkeler	Yıllar												
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Ort.
Avusturya	720	660	570	490	450	570	460	480	360	440	580	720	540
Bel-Lük	640	590	590	570	590	650	690	320	280	490	490	550	530
Danimarka	17	17	20	29	34	36	36	33	29	19	10	10	24
Finlandiya	450	420	93	830	112	940	860	490	320	250	240	240	590
Fransa	81	93	89	110	120	140	160	130	150	140	130	160	120
Almanya	80	87	91	101	91	110	120	120	140	130	170	210	110
Yunanistan	27	26	10	26	89	39	52	52	52	67	92	300	69
İrlanda	40	17	61	56	55	165	89	367	634	186	80	175	160
İtalya	46	45	72	80	63	62	50	90	67	81	101	96	71
Portekiz	707	311	283	560	505	542	527	502	346	299	289	384	437
İspanya	62	48	81	65	68	79	74	27	16	51	59	84	59
İsveç	55	62	66	61	60	51	91	283	219	63	54	22	90
İngiltere	12	16	15	20	28	28	31	24	24	17	16	11	20
Hollanda	7	8	12	16	19	17	26	18	17	12	11	7	14
Polonya	1000	168	80	144	62	37	53	104	270	270	205	188	215
Çek Cum.	0	0	129	180	148	195	171	166	105	106	152	142	124
Macaristan	169	199	210	275	129	2030	165	133	129	101	116	84	540
Letonya	0	403	1070	240	567	901	512	404	261	160	143	101	870
Litvanya	0	141	1770	71	51	83	130	81	58	106	117	74	329
Estonya	0	730	85	75	240	247	187	182	227	267	302	276	234
Slovenya	0	156	272	98	97	113	95	98	71	840	74	70	102
Slovakya	0	0	117	267	145	45	61	92	58	101	96	112	91
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kıbrıs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam AB	92	95	104	110	113	122	122	122	116	122	125	122	113
Türkiye	0	190	16	129	659	92	129	81	132	33	210	134	150

Avrupa Birliği üye ülkeler ve Türkiye'nin yıllara bağlı yonga levha ürünü ihracatın ithalatı karşılama oranları Tablo da verilmiştir. Tablo danda görüldüğü gibi AB 1991-2002 yılları ortalaması %113 gibi artı bir değer almaktadır. 12 yıllık dönemde AB yonga levha ürünüde ortalama ithalatının 1.13 katı ihraç yapmış bulunmaktadır. Topluluk içinde üye ülkelere bakıldığında yeni üyelerden Letonya'nın ortalama %870 oranında ihracatının ithalatından fazla olduğu görülmektedir. Bu miktar değer bazında alındığında diğer ülkelere oranla oldukça düşük olmaktadır. Diğer ülkelere bakıldığında sırasıyla Finlandiya %590, Avusturya %540 , Macaristan %540, Portekiz %437 oranında ihracatın ithalatı karşıladığı görülmektedir. Hollanda %14, İngiltere %20, Danimarka%24, İspanya%59, Yunanistan %69, İtalya %71 ortalama ile ihracatın ithalatı karşılama oranlarında düşük değerlerde kalmıştır. Türkiye ise 1992 yılında %190 gibi bir değerle yaklaşık 2 kat ithalatından fazla ihracat gerçekleştirirken bir sonraki yıl bu oran %16 gibi düşük bir değer almıştır. 1995 yılında %695 gibi bir oranla en yüksek değerde ihracatın ithalatı karşılama oranına ulaşmıştır. Türkiye 1991-2002 yılları ortalamasına bakıldığında %150 yani yaklaşık 1.5 kat gibi bir değerle ihracatının ithalatından fazla gerçekleşerek ülkemiz açısından dış ticarete pozitif yönde gerçekleşme sağlanmıştır.

Şekil 3'te tüm AB üye ülkeleri ve Türkiye'nin 1991-2002 yıllarına ait ihracatın ithalatı karşılama oranlarının ortalaması gösterilmiştir. Ortalamalara bakıldığında tüm AB ülkelerinin 1991-2002 yılları ortalamasının %113 olduğu görülmektedir. Avrupa Birliği toplamda 1.13 kat fazla ithalatından ihracat gerçekleştirmiştir. Türkiye ise 1.50 kat daha fazla ortalama ile bu dönemde ihracatı ithalatından fazla gerçekleştirek dış ticarete ülke ekonomisine pozitif yönde katkı sağlamıştır.

5. SONUÇLAR

Uluslar arası kuruluşlar yakın bir gelecekte odun hammaddesine olan talebin artmasına karşın uluslar arası piyasalarda hammadde temininde önemli zorluklarla karşılaşılabilceğini ve odun fiyatlarında önemli yükselmelerin olabileceğini belirtmektedirler. AB ye sunulan ulusal programın ilgili metin kısımlarında ve diğer uyumlaştırma çalışmalarında Ormancılık ve Orman Sanayileri konusunda bağlayıcı birçok taahhüt bulunmaktadır. Türkiye'nin AB'ye giriş sürecinde yonga levha ürünü üretim, ihracat, ithalat miktar ve değerlerini AB ülkeleri ile karşılaştırdığımız bu çalışmada çıkan sonuçları şu şekilde özetleyebiliriz. Tüm yıllara bakıldığında Türkiye yonga levha üretiminde 25 AB üyesi ülke içinde 9. sırada yer almaktadır. 1998 yılında bir önceki yıla göre %11.7'lik bir üretim düşüşü yaşanırken 1999 yılında %7.7'lik artış, 2000 yılında bir önceki yıla göre %14.6'lık artış, 2001 yılında %11.9'luk düşüş ve 2002 yılında bir önceki yıla göre %20.4'lük üretim artışı yaşanmıştır. Üretimde AB içinde orta sıralarda yer bulan Türkiye, ihracat ve ithalat son sıralarda yer almaktadır. İhracatta 1997 yılından 2000 yılına kadar miktar olarak azalma yaşanmış, 2000 yılında 1997 yılına göre %47.0'lık bir düşüş yaşanmıştır. Bu yıldan sonra artış gösteren ihracat miktarı 2002 yılında 2000 yılına göre %266 oranında artış göstermiştir. İthalatta ise ülkemiz en yüksek miktara 219.000 m³ ile 2000 yılında ulaşırken iç pazardaki canlılık ithalatın yüksek seviyeye gelmesini sağlamıştır denilebilir. 2002 yılında ise ithalat 2000 yılına göre %64.8'lik düşüş yaşanmıştır. Yonga levha ihracatının ithalatı karşılama oranlarına bakıldığında tüm yıllara göre ortalama Türkiye ihracat miktarı ithalatının 1.50 katı olarak gerçekleşmiştir.

KAYNAKLAR

1. Anonim, AB Müktesebatının Üstlenmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı, DPT Yayınları, 2003.
2. Bilgin, F., Ay, Z., Akaya, M., Ege Bölgesi Odun Kökenli Ürün Sanayinin Mevcut Durumu ve Gelişim Potansiyeli, Ege Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Teknik Bülten Serisi, No:16, İzmir, 2002.
3. Bozkurt, A.Y., Göker, Y., Yonga Levha Endüstrisi İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi Yayınları, Yayın No: 3311, O.F Yayın No: 372, 1990.
4. Şanıver, N., Zorlu, İ., Ağaç İşleri Gereç Bilgisi, İkinci Baskı, İstanbul, 1998.
5. Nemli, G., Kalaycıoğlu, H., Yonga Levha Teknolojisi, Laminart Mobilya Dekorasyon Sanat Tasarım Dergisi, 7 (2000) 120-126.